

**Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Zalecenie dotyczące zalecenia Rady
w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro”**

(COM(2020) 746 final)

(opinia dodatkowa)

(2022/C 105/28)

Sprawozdawczyni: **Kristi SÖBER**

Decyzja Prezydium	26.4.2021
Podstawa prawna	Art. 32 ust. 1 regulaminu wewnętrznego i art. 29 lit. a) przepisów wykonawczych do regulaminu wewnętrznego
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej
Data przyjęcia przez sekcję	5.10.2021
Data przyjęcia na sesji plenarnej	20.10.2021
Sesja plenarna nr	564
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	166/2/1

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) zdaje sobie sprawę, że pandemia się nie zakończyła i że jej skutki gospodarcze będą utrzymywały się jeszcze przez kilka lat i będą wymagały szczególnej, nowej kombinacji polityki gospodarczej w sytuacjach nadzwyczajnych. EKES z zadowoleniem przyjmuje najnowszą prognozę Komisji Europejskiej, z której wynika, że od 2021 r. gospodarki UE i strefy euro przyspieszą szybko (co wstępne dane już potwierdzają), zwłaszcza dzięki ożywieniu inwestycyjnemu, które jest silnie wspierane przez Next Generation EU (NGEU), w szczególności przez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

1.2. Jednocześnie EKES przyznaje, że UE przechodzi najtrudniejszy okres w gospodarce historii integracji europejskiej, który wpływa na prywatną konsumpcję i inwestycje, a także na wyniki handlu zagranicznego. W tak krytycznym momencie jedynie wydatki publiczne mogą pomóc poprawić sytuację.

1.3. W tej szczególnej i wyjątkowej sytuacji, aby zaradzić kryzysowi, konieczne było stworzenie nowej kombinacji nadzwyczajnych środków polityki gospodarczej. EKES docenia szybką reakcję zarówno UE, jak i państw członkowskich, i z zadowoleniem przyjmuje to, że proces podwójnej transformacji stał się istotną częścią wysiłków i strategii na rzecz odbudowy.

1.4. Zławszcza w pierwszej połowie 2020 r. inicjatywy inwestycyjne w odpowiedzi na koronawirusa, głównie poprzez stabilizację rynków, miejsc pracy i dochodów osobistych, przyczyniły się do złagodzenia bardzo trudnej sytuacji gospodarczej. Po tym pierwszym etapie przedstawiono NGUE – solidny i najbardziej innowacyjny wkład fiskalny – będący bezpośrednią odpowiedzią na skutki pandemii. EKES pozytywnie ocenia obie inicjatywy, które uważa za szybką i elastyczną reakcję na pandemię.

1.5. EKES jest świadomy różnych stanowisk i oddziaływania pandemii, które dodatkowo zwiększyły rozbieżności między państwami członkowskimi. EKES wzywa do uważnego śledzenia rozbieżności w strefie euro oraz do ostrożnej reakcji na znacznie gorsze wyniki budżetowe. Pozytywnie ocenia elastyczność przyjętą we wspólnych ramach w dostosowanych do warunków krajowych działaniach polityki gospodarczej i w programach naprawy gospodarczej, które uwzględniają szczególne potrzeby państw członkowskich. Elastyczność ta jest również zalecana przy wdrażaniu programów odbudowy i odporności.

1.6. EKES podkreśla, że w nadchodzącym trzeba osiągnąć nową równowagę między polityką pieniężną i fiskalną oraz wyeliminować stwierdzone zakłócenia równowagi makroekonomicznej. EKES zdaje sobie sprawę z tego, że w ubiegłym roku nastąpił znaczny wzrost relacji długu do PKB. Po utrwaleniu się ożywienia gospodarczego należy zmniejszać wskaźnik zadłużenia w taki sposób, by promować wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, uniknąć niesprawiedliwości społecznej i negatywnego wpływu na przedsiębiorstwa i rynek pracy.

1.7. EKES respektuje i rozumie, że odbudowie po pandemii COVID-19 będą towarzyszyć liczne środki polityki strukturalnej⁽¹⁾, zgodne z Europejskim Zielonym Ładem. W tym kontekście popiera powiązania między procesem odbudowy, konsolidacją budżetową i praktykami ekologicznego planowania budżetu.

1.8. EKES jest głęboko przekonany, że wnioski wyciągnięte z pandemii powinny długofalowo znaleźć odzwierciedlenie w ogólnych wysiłkach na rzecz efektywnego gospodarczo, sprawiedliwego społecznie i zrównoważonego pod względem środowiskowym rozwoju UE i strefy euro.

1.9. Tym razem EKES pozytywnie ocenia dobrą kondycję sektora bankowego i finansowego, które przyczyniły się do szybszego pokonania tej trudnej sytuacji, zwłaszcza po doświadczeniach poprzedniego kryzysu z lat 2009–2011, kiedy to właśnie te sektory były jednymi z czynników wywołujących recesję.

1.10. EKES z szacunkiem wzywa do zachowania integralności jednolitego rynku i zapobiegania wszelkim oznakom jego fragmentacji, gdyż jest to podstawowy warunek przyszłych pozytywnych wyników gospodarek UE i strefy euro. Należy dalej wspierać tę integralność poprzez odpowiednie postępy w rozwoju unii bankowej i unii rynków kapitałowych.

1.11. Komitet uznaje i szanuje to, że z poprzedniego kryzysu wyciągnięto pewne ważne wnioski i wykorzystano je, aby wspierać stabilność makroekonomiczną. Wzywa jednocześnie właściwe instytucje UE do lepszego zarządzania polityką gospodarczą UE oraz do dopilnowania, by doświadczenia z pandemii znalazły odzwierciedlenie w ciągłych wysiłkach na rzecz reform.

2. Tło i kontekst

Obecna sytuacja makroekonomiczna i perspektywy

2.1. Pandemia COVID-19 przełożyła się na niespodziewaną i głęboką depresję gospodarczą, jednak w 2020 r. spadek PKB był ostatecznie trochę mniejszy niż się pierwotnie spodziewano. Spadek ten był większy niż podczas ostatniego kryzysu gospodarczego (w 2020 r. gospodarka strefy euro skurczyła się o 6,5 % w ujęciu rok do roku, w porównaniu z 4,5 % w 2009 r.; gospodarka UE skurczyła się o 6,0 % w ujęciu rok do roku, w porównaniu z 4,3 % w 2009 r.; oczekuje się, że w 2021 r. zarówno gospodarka UE, jak i gospodarka strefy euro wzrosną o 4,8 %). Dlatego też stoimy w obliczu wyjątkowej sytuacji gospodarczej, a Europa osiąga najlepsze wyniki gospodarcze od końca II wojny światowej.

2.2. W 2020 r. zarówno spożycie prywatne, jak i inwestycje znacznie spadły (w obu przypadkach 7,4 % w stosunku do poprzedniego roku); poważnie ucierpiał także handel zagraniczny. Jedynie wydatki publiczne w 2020 r. nieznacznie wzrosły w porównaniu z poprzednim rokiem (1,3 %). Ze względu na środki nadzwyczajne nie doszło do tej pory do masowej utraty miejsc pracy ani do znacznej utraty dochodów na skalę kryzysu z 2008 r. Jednak znaczący spadek działalności gospodarczej oznacza, że spadła również wydajność.

2.3. Rok 2021 jest ogólnie uznawany za rok odbudowy (w dużym stopniu dzięki zwiększeniu aktywności inwestycyjnej, które według prognoz Komisji Europejskiej ma wynieść 6,2%), jednak wciąż towarzyszy nam niepewność związana z wpływem pandemii oraz zmianami zachowań podmiotów gospodarczych.

Kombinacja polityki gospodarczej w sytuacji nadzwyczajnej

2.4. Z uwagi na pandemię trzeba było stworzyć nową kombinację gospodarczych strategii politycznych do zastosowania w sytuacji nadzwyczajnej, aby przedstawić natychmiastową, ale również średniookresową odpowiedź na kryzys. Priorytetem jest tu radzenie sobie z gospodarczymi i społecznymi konsekwencjami pandemii, ich eliminowanie i łagodzenie oraz utrzymanie Europy na drodze do konkurencyjności i zrównoważoności.

⁽¹⁾ Definicja EBC w serii dokumentów okazjonalnych *Structural Policies in the Euro-area*; czerwiec 2018 r.: strukturalna polityka gospodarcza to środki polityki gospodarczej przyjęte w odniesieniu do rynków pracy, produktów i rynków finansowych w celu poprawy ram instytucjonalnych i regulacyjnych w celu wzmocnienia warunków dla długoterminowego wzrostu gospodarczego i zapewnienia pożądanego efektów dystrybucji.

2.5. Inną integralną częścią średniookresowej i długofalowej odpowiedzi na pandemię oraz wysiłków związanych z naprawą, odbudową i odpornością (strategia 3R od ang. *recovery, reconstruction and resilience*) jest dwojaki proces transformacji (ekologicznej i cyfrowej), ze szczególną koncentracją na kwestiach społecznych oraz poszanowaniu praworządności i innych podstawowych wartości UE. Ponadto EKES wzywa do położenia większego nacisku na zwalczanie nierówności i przeciwdziałanie skutkom kryzysu, zwłaszcza w przypadku najsłabszych grup społecznych.

Polityka pieniężna

2.6. EBC kontynuuje nadzwyczaj ekspansywną politykę w ramach ukierunkowanej odpowiedzi na pandemię. W ostatnim czasie EBC ogłosił jednak, że korzystne warunki finansowania mogą zostać utrzymane przy umiarkowanie niższym tempie zakupów aktywów netto w ramach nadzwyczajnego programu zakupów w czasie pandemii (PEPP) niż w poprzednich dwóch kwartałach.

Sytuacja fiskalna i konsolidacja budżetowa

2.7. Inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa (CRII) oraz inicjatywa inwestycyjna plus w odpowiedzi na koronawirusa (CRII+), w ramach których przekierowano i przesunięto środki z Funduszu Spójności, bardzo pomogły w kompensowaniu i niwelowaniu negatywnych konsekwencji pandemii, stabilizowaniu rynków i ochronie miejsc pracy oraz dochodów osobistych.

2.8. Najbardziej innowacyjnym instrumentem wykoncypowanym, opracowanym i obecnie wdrażanym w ramach bezpośredniej odpowiedzi na pandemię COVID-19 jest bez wątpienia Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (program NGEU), którego głównym celem jest łagodzenie negatywnych skutków pandemii.

2.9. Ekspansywną politykę fiskalną w ramach NGEU wyjątkowo i tymczasowo wspiera uruchomienie ogólnej klauzuli wyjścia paktu stabilności i wzrostu.

2.10. Jednakże w związku ze środkami podejmowanymi na poziomie krajowym zaangażowanie budżetowe jest kosztowne i doprowadziło do pogorszenia wskaźników fiskalnych.

2.11. Realistyczne zmniejszenie wskaźnika zadłużenia musi odbywać się w sposób pozwalający uniknąć niesprawiedliwości społecznej i nadmiernego negatywnego wpływu na rynek pracy. Dla poprawy wskaźników fiskalnych zasadnicze znaczenie ma strategia trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Polityka strukturalna i środki regulacyjne

2.12. Pandemia COVID-19 ujawniła pewne poważne niedociągnięcia strukturalne w funkcjonowaniu gospodarek i społeczeństw w Europie. Dlatego należy z niej wyciągnąć wnioski i to nie tylko te dotyczące stworzenia nowej normalności, lecz również te pozwalające na wprowadzenie środków zwiększających odporność ustroju gospodarczego i społecznego (co już zakłada mniejszą kruchość i wrażliwość). Obejmuje to nie tylko zreby sprawiedliwej społecznie dwojakiej transformacji oraz wydajniejszych i wzajemnie powiązanych systemów ochrony zdrowia i dystrybucji opieki medycznej w Europie, lecz również wsparcie bardziej konkurencyjnej strefy euro zarówno w Europie, jak i poza nią, w tym strategicznych inwestycji wspierających przemysł europejski i wzmacniających pozycję UE na arenie światowej.

2.13. W pierwszej fazie pandemii sytuacja w handlu bardzo negatywnie odbiła się na jednolitym rynku, ponieważ z uwagi na surowe środki izolacyjne przerwane zostały nie tylko tradycyjne przepływy handlowe między państwami członkowskimi UE, lecz również wewnątrz nich. Sytuację tę rozwiązała interwencja Komisji Europejskiej, która ustanowiła uprzywilejowane korytarze.

Pośrednictwo finansowe

2.14. Sektor bankowy i finansowy UE i strefy euro dowiódł swojej siły i odporności dzięki nowym przepisom i zasadom przyjętym po poprzednim kryzysie. Obecnie sektor ten jest silniejszy pod względem dóbr kapitałowych i zrównoważonej oferty produktów. Jednakże mogą wystąpić pewne zagrożenia związane z wypłacalnością klientów, które mogą przełożyć się na zagrożone kredyty.

Sprawowanie rządów

2.15. Bieżący kryzys przypomniał nam o niedokończonej strukturze ram zarządzania gospodarczego w UE. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zasadniczo zmienił charakter europejskiego semestru: ponieważ wypłata środków jest powiązana z realizacją zaleceń dla poszczególnych krajów, zalecenia te stały się bardziej wiążące politycznie. Społeczeństwo obywatelskie powinno być bardziej zaangażowane w proces europejskiego semestru. Zasada partnerstwa, która ma długą tradycję w polityce spójności, powinna stanowić wzorzec skutecznego narzędzia angażowania społeczeństwa obywatelskiego.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES zdaje sobie sprawę, że scenariusze odbudowy będą w dużym stopniu zależeć od nasilenia pandemii i od skuteczności kampanii szczepień, aspektów strukturalnych (na przykład wydajności sektorów, które są najbardziej dotknięte pandemią lub też przez nią zniszczone, takich jak turystyka, hotelarstwo i gastronomia, transport, kultura i rozrywka, i ich znaczenia dla gospodarki). Kluczowe znaczenie będzie miała również potencjalna elastyczność polityki fiskalnej umożliwiająca przyjęcie środków wyrównawczych oraz skuteczność tych środków.

3.2. EKES ubolewa, że wpływ pandemii na gospodarkę doprowadził do większych różnic między gospodarkami strefy euro pod względem wyników gospodarczych, wskaźników fiskalnych, inflacji i równowagi zewnętrznej. Może to mieć duży wpływ na sytuację gospodarczą i społeczną oraz konkurencyjność dotkniętych gospodarek i strefy euro jako całości oraz na wewnętrzne i zewnętrzne zachwianie równowagi.

3.3. EKES docenia bardzo kompleksową i dość elastyczną odpowiedź na pandemię najważniejszych podmiotów UE odpowiedzialnych za politykę gospodarczą, tj. Europejskiego Banku Centralnego (programy skupu i najważniejsze stopy procentowe), Europejskiego Mechanizmu Stabilności (EMS – z jego makroekonomicznymi instrumentami wsparcia stabilności) oraz Komisji (z jakże innowacyjną inicjatywą NGEU, uzupełnioną innymi środkami kryzysowymi, takimi jak CRII(+), SURE, elastycznością w regulach fiskalnych i zasadach pomocy państwa, jak również rozporządzeniem finansowym i innymi środkami nadzwyczajnymi dającymi państwom członkowskim konieczną elastyczność, aby przyjmować niezbędne środki zarządzania kryzysem).

3.4. EKES jest przekonany, że kluczowe znaczenie będą miały wyniki stosowania tej kombinacji polityki gospodarczej opracowanej dla sytuacji nadzwyczajnej. Zasadniczo konieczne jest wspólne i skoordynowane uzgodnienie polityki pieniężnej z działaniami podejmowanymi w ramach polityki fiskalnej. Należy przyjąć odpowiednie reformy w celu wsparcia trwałej odbudowy (m.in. poprzez środki na rzecz czystej energii, cyfryzacji, innowacji i gospodarki o obiegu zamkniętym). Wpływ NGEU i jego interakcje z innymi politykami gospodarczymi są istotne, zwłaszcza w krajach otrzymujących duże fundusze.

3.5. EKES docenia, że kombinacja polityki gospodarczej opracowana dla sytuacji nadzwyczajnej zawiera również pewne ograniczenia, aby uniknąć wszelkich przyszłych negatywnych konsekwencji dla stabilności cen, wskaźników dyscypliny budżetowej w średniej i dłuższej perspektywie na skutek bieżącej ekspansywnej polityki. Na ogromne ryzyko narażony jest w szczególności przyszły rozwój finansów publicznych. W tym kontekście podkreśla potrzebę prowadzenia sprawiedliwej i zrównoważonej polityki podatkowej, między innymi poprzez zwalczanie oszustw podatkowych i agresywnego planowania podatkowego.

3.6. Komitet spodziewa się, że NGEU nie tylko przywróci strefę euro i gospodarki państw UE do poziomów sprzed pandemii, lecz również wesprze istotne środki polityki strukturalnej, przede wszystkim te prowadzące do transformacji ekologicznej i cyfrowej, z odpowiednim uwzględnieniem aspektów społecznych i dotyczących zatrudnienia. Komitet docenia to, że UE zdołała przyjąć tak szeroko zakrojone rozwiązanie w tak krótkim czasie, ale mimo uznania dla NGEU uważa też, że należy dążyć do wyeliminowania ewentualnych niedociągnięć, takich jak niewystarczające konsultacje ze społeczeństwem obywatelskim w zakresie opracowywania krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności.

3.7. EKES zdaje sobie sprawę, że SURE jest kolejnym innowacyjnym narzędziem opracowanym i wdrożonym jako bezpośrednia reakcja na pandemię, którego celem jest wspieranie rządów w ich wysiłkach na rzecz ochrony miejsc pracy i dochodów osobistych.

3.8. EKES zaleca, by kolejna konsolidacja budżetowa przestrzegała zasad ekologicznego planowania budżetu⁽²⁾ i wsparcia dla ekologicznych inwestycji publicznych, tak by przyczynić się do realizacji Europejskiego Zielonego Ładu i zdrowszej sytuacji budżetowej. EKES zdaje sobie sprawę ze ogromnego negatywnego wpływu obecnego kryzysu na finanse publiczne.

⁽²⁾ Dokument otwierający debatę, Elva Bova (2021 r.), *Green Budgeting Practices in the EU: A First Review*.

3.9. Choć EKES ostrzega przed przedwczesnym wyłączeniem ogólnej klauzuli wyjścia⁽³⁾, konieczne będzie skupienie się na stabilności budżetowej, kiedy pandemia jednoznacznie się zakończy, a odbudowa nabierze tempa. Trzeba będzie wówczas zmienić punkt ciężkości polityki fiskalnej i instrumentów fiskalnych, tak by przyjąć odpowiednie strategie w średniej i dłuższej perspektywie. EKES z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji o wznowieniu przeglądu ram zarządzania gospodarczego UE jesienią 2021 r. Reguły fiskalne należy w pełni stosować dopiero po dokonaniu ich przeglądu. Więc zamiast „powrotu” EKES zaleca „zwrot” w kierunku zmienionych ram zarządzania gospodarczego⁽⁴⁾. Zdaniem EKES-u wszelkie przyszłe ramy budżetowe muszą: sprzyjać inwestycjom poprzez wdrożenie złotej zasady inwestycji publicznych bez narażania na szwank średnioterminowej stabilności budżetowej i finansowej, wspierać wzrost i umożliwiać państwom członkowskim wdrażanie polityki antycyklicznej w okresach pogorszenia koniunktury gospodarczej.

3.10. EKES opowiada się za reformami prowadzącymi do powstania skuteczniejszych i sprawedliwszych systemów dochodów publicznych, które odchodzą od opodatkowywania pracy i inwestycji produkcyjnych i koncentrują się bardziej na podatkach środowiskowych i wycenie efektów zewnętrznych oraz na wydajniejszej i usprawnionej strukturze zachęt mających na cel ograniczanie unikania opodatkowania.

3.11. Komitet docenia, że sektory bankowy i finansowy UE i strefy euro są w znacznie lepszej kondycji niż w okresie poprzedniego kryzysu, a w szczególności są mniej podatne na problemy i bardziej odporne. Jednakże EKES zaleca jednocześnie, by nie ignorować pewnych zagrożeń wynikających z niewypłacalności, które mogą wynikać z utraty dochodów klientów tych sektorów. Może to przełożyć się na zagrożone kredyty w bilansach bankowych. EKES wyraża zadowolenie, że sektor bankowy strefy euro dowiódł swojej stabilności i dotychczas nie został poważnie dotknięty przez obecny kryzys.

3.12. Komitet wyraża stanowcze przekonanie, że bezproblemowe funkcjonowanie jednolitego rynku oznacza również odporną i wydajną strefę euro oraz odporne i wydajne gospodarki w całej UE. EKES za szczególnie istotne uznaje zakończenie tworzenia jednolitego rynku, aby ograniczyć brak elastyczności gospodarczej i niedoskonałości gospodarcze.

3.13. Komitet z zadowoleniem przyjmuje konkretne środki polityki gospodarczej, które przyjęto w ubiegłym roku w ramach natychmiastowej odpowiedzi na pandemię, oraz fakt, że środki te były stale dostosowywane, by odpowiedzieć na zmieniającą się sytuację. EKES uważa, że środki zastosowane przez UE w odpowiedzi na pandemię mogłyby skutecznie łagodzić potencjalne długofalowe negatywne skutki kryzysu dla wydajności gospodarczej strefy euro i UE oraz rynków pracy UE, oraz mogłyby zmniejszyć poszerzające się różnice gospodarcze i społeczne. Jednocześnie istotne jest, by zająć się zasadniczymi zaburzeniami równowagi, aby skutecznie zabezpieczyć się przed znacznymi zagrożeniami makroekonomicznymi, w tym związanymi z rosnącymi nierównościami.

3.14. EKES wyraża stanowcze przekonanie, że prawidłowo funkcjonująca służba zdrowia, ochrona socjalna i systemy zarządzania sytuacjami wyjątkowymi mają kluczowe znaczenie dla pozytywnego, długofalowego, zrównoważonego rozwoju gospodarczego. Pandemia ujawniła i wzmocniła to powiązanie, co należy w konsekwencji również uwzględnić we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych.

3.15. EKES stanowczo zaleca kontynuowanie wysiłków, by zakończyć tworzenie struktury unii gospodarczo-walutowej, w tym dostosować semestr europejski do programu NGEU, zakończyć tworzenie unii bankowej i unii rynków kapitałowych oraz dokonać przeglądu ram zarządzania gospodarczego. Należy rozważyć, czy kształt NGEU mógłby również posłużyć jako przykład tego, w jaki sposób można uruchamiać i wykorzystywać wspólne zasoby finansowe UE w przyszłości.

3.16. EKES wskazuje, że główny pakiet środków służących zajęciu się negatywnym wpływem pandemii został przygotowany w pierwszej połowie 2020 r., a zatem zanim w większości państw członkowskich wystąpiły najpoważniejsze skutki pandemii. Dlatego być może należałoby rozważyć ocenę przydatności i adekwatności przyjętych środków. Planowanie odgrywa kluczową rolę w przewidywaniu, które umożliwi dalsze reagowanie na nową rzeczywistość wywołaną pandemią, której końca nadal nie widać, co sprawia, że konieczne jest stałe planowanie.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. EKES docenia siedem sztandarowych inicjatyw opublikowanych przez Komisję Europejską, które mają służyć jako wytyczne w praktycznym wdrażaniu Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w poszczególnych państwach członkowskich. Bardzo ważne jest, by te inicjatywy były spójne z wyzwaniem i priorytetami określonymi dla odbudowy po pandemii COVID-19 w zaleceniu Rady w zakresie polityki gospodarczej w strefie euro.

⁽³⁾ Dz.U. C 429 z 11.12.2020, s. 227.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 429 z 11.12.2020, s. 227 oraz opinia EKES-u z inicjatywy własnej w sprawie przekształcenia unijnych ram fiskalnych na rzecz trwałej odbudowy i sprawiedliwej transformacji (ECO/553), zob. s. 10 niniejszego Dziennika Urzędowego.

4.2. EKES uznaje bardzo wspierającą rolę ogólnoeuropejskiego funduszu gwarancyjnego Europejskiego Banku Inwestycyjnego w ochronie i napędzaniu przedsiębiorczości w strefie euro i całej UE.

4.3. Jeśli chodzi o odbudowę, Komitet proponuje skupienie się na wzroście gospodarczym i sprawiedliwości społecznej, co przełoży się na wyższe dochody i PKB. Zrównoważony kurs polityki fiskalnej, mający na celu zmniejszenie obciążeń dla przyszłych pokoleń i ograniczenie ryzyka związanego z wyższymi stopami procentowymi lub niższą produkcją, wymaga większego wzrostu działalności gospodarczej, co można by umożliwić dzięki a) wzmocnieniu inwestycji publicznych oraz b) reformom wspierającym przejście na zieloną i cyfrową gospodarkę.

4.4. EKES wyraża uznanie, że wyciągnięto wnioski z doświadczeń z wcześniejszego kryzysu i zastosowano wsparcie makroekonomiczne. Zarazem jest głęboko przekonany, że wnioski z pandemii powinny konsekwentnie przekładać się na stałe wysiłki reformatorskie koncentrujące się na ograniczaniu obciążeń administracyjnych przedsiębiorstw przez cyfryzację administracji publicznej, MŚP i całego sektora biznesu, elektroniczną identyfikację i skuteczniejsze systemy wymiaru sprawiedliwości.

Bruksela, dnia 20 października 2021 r.

Christa SCHWENG
Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
